

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

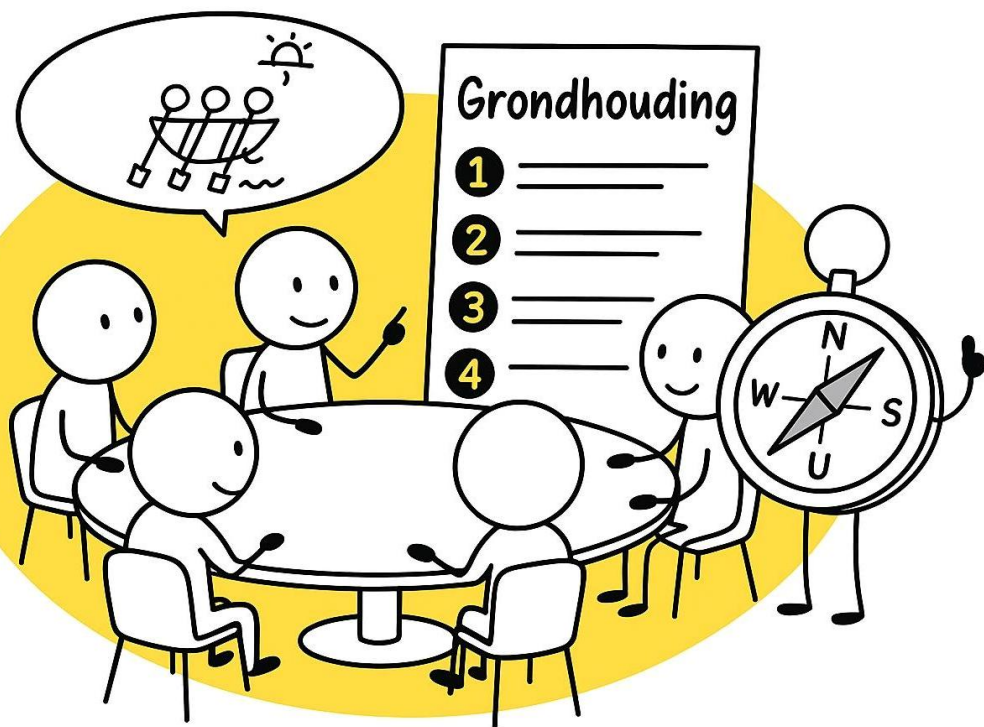
Regio
Gooi en Vechtstreek

Presentatie Gezamenlijke Grondhouding

De bevorderende en belemmerende factoren bij het werken vanuit
de grondhouding in de regio Gooi-en Vechtstreek

Dinsdag 1 juli 2025

Eva Mulder, Leonieke Boendermaker, Coen van Reenen, Marie Carteus en Daphne Frankema

Inhoud

Voorstellen

Grondhouding

Aanleiding en methode

Resultaten

-Gemeenten

-Zorgaanbieders

-Samenwerking

Aanbevelingen

In gesprek met elkaar + vragen stellen

**In Gooi en Vechtstreek
groeien jeugdigen gezond
op en ontwikkelen zij zich
zo goed als mogelijk.**

Als daar ondersteuning bij nodig is dan werken we vanuit de gedachten:

- Rust en welzijn voor iedereen
- Ouders/opvoeders en jeugdigen hebben regie over hun eigen leven
- Professionals bieden vanuit hun expertise de meest passende hulp aan kinderen en gezinnen.

WAT IS
HET BESTE
VOOR ONZE
JEUGD?

Een gezamenlijke grondhouding

Principes op basis waarvan we willen werken met jeugdigen en gezinnen

1. We werken vanuit oprechte interesse in de jeugdigen, ouders/opvoeders en we gaan de verbinding aan.

Dit is belangrijk, omdat ieder mens gehoord en gezien wil worden en we recht willen doen aan de behoefte en vraag van een ieder.

2. We laten het gezin sturing geven aan het eigen leven, de regie van het perspectief ligt bij de jeugdigen, ouders/opvoeders, ook al betekent dit dat het iets langzamer, anders of sneller gaat.

Dit is belangrijk, omdat ouders primair verantwoordelijk zijn en blijven voor de verzorging en opvoeding van hun kinderen. Om hierin een duurzame ontwikkeling te kunnen maken, moeten mensen hun autonomie, verbondenheid en hun competentie ervaren in relatie tot de ander.

3. We zetten alleen ondersteuning in als het aansluit bij de leefwereld van de jeugdigen, ouders/opvoeders. We handelen hierbij altijd vanuit de gedachte dat jeugdigen thuis opgroeien.

Dit is belangrijk, omdat we op deze manier inzetten op de kern van een ondersteuningsvraag van een jeugdigen, ouder/opvoeder en omdat we weten dat niet thuis opgroeien veel schade aanricht.

4. We werken gelijkwaardig samen met het gezin en de betrokkenen en benutten elkaars expertise.

Dit is belangrijk, omdat we alleen met elkaar het brede beeld kunnen maken. Vanuit deze samenhang zorgen we voor een eenduidige koers.

Wat betekent dit ...

... voor ons handelen?

- + We stellen ons **bescheiden** op, omdat we binnenkomen in het leven van een ander
- + We **praten mét** de jeugdige, ouder en gezinsleden en luisteren naar de **stem van het kind**
- + We investeren in een **match** tussen professional, jeugdige, ouder en gezin en nemen de **tijd** om een **band** op te bouwen (en blijven waar nodig langdurig betrokken)
- + We zien de **ouder** als degene die het kind het beste kent
- + We leren graag de jeugdige, ouder, gezin zelf kennen (achter het symptoomgedrag) en we **bekrachten** hun **autonomie** en **competenties**
- + We **kijken** naar wat symptoomgedrag betekent, in plaats van het te willen fiksen
- + We stellen ons de vraag wat is **goed genoeg** voor jou/jullie? En we leggen onze eigen normen en waarden niet op
- + We nemen een positie van **deskundigheid** in ten aanzien van ouderschap, ontwikkeling van kinderen en interactiepatronen

VERBETEREN VAN INSTROOM, DOORSTROOM EN UITSTROOM

... voor onze hulpinzet?

- + We starten vanuit een brede **screening en analyse** (systemisch), passend bij de zwaarte van de vraag, op zoek naar een **duurzaam antwoord**
- + We hebben **aandacht** voor persoonlijkheidskenmerken en historie van jeugdige en ouders
- + We bekijken altijd wie steunend is in het **netwerk** van de jeugdige, ouder en gezin
- + We maken een gezamenlijke koers en perspectief als de vraag, de context en de patronen duidelijk zijn. De focus van onze **werkhouding** is altijd **welzijn en rust** voor iedereen
- + We **doorbreken** met onze hulpinzet disfunctionele patronen en **versterken** gezonde patronen bij jeugdige, ouder en gezin
- + We zorgen voor duidelijkheid wie de regierol heeft en welke taken bij **regievoering** horen. De **regiehouder** ziet toe op de koers, rust en overzicht
- + We houden (ook bij crisis) **koers**, blijven rustig en handelen niet per se. Het kan zijn dat aandachtig niets doen (ook in een crisissituatie) werkzaam is
- + We zijn ons altijd bewust dat een interventie een marginaal effect heeft en ook schade met zich mee kan brengen. We kijken of onze inzet te **rechtvaardigen** is
- + We volgen (aansluiten) en leiden (richting geven) als netwerk **tegelijkertijd**, ongeacht vrijwillig of gedwongen kader

... in onze samenwerking?

- + We kennen elkaar als **professionals** en weten van elkaar wie we zijn en wat we doen
- + We **helpen** elkaar door het delen van informatie en het delen van kennis
- + We spreken met elkaar af wie de **regierol** heeft
- + We spreken ons **eerlijk** uit naar elkaar, ook als het schuurt
- + We zijn een **netwerk** gericht op **samenwerking**
- + We zorgen goed voor onszelf en voor de ander
- + We betrekken **ervaringsdeskundigheid** als dat bijdraagt
- + We werken samen op een manier die rust en welzijn geeft: we gebruiken **ontschuldigde taal**, we geven vertrouwen aan elkaar, we spreken ons uit ('ik-boodschap') en we hebben oog voor elkaar
- + We vormen vanaf de start van een vraag een **team** met en rondom een jeugdige, ouders en het gezin. We betrekken altijd het onderwijs
- + We stellen onszelf regelmatig de vragen: **Doen we nog het goede?** en **Hoe doen we het met elkaar?**

Verbeteren van instroom, doorstroom en uitstroom is in opdracht van:

**Regio
Gooi en Vechtstreek**

Meer weten of vragen? Neem dan contact op met **Rik Post**, r.post@regiogv.nl en/of **Wendy van Neer**, w.vanneer@regiogv.nl

Aanleiding

- Regio Gooi- en Vechtstreek en de grondhouding (IDU)
- Implementatie expertise netwerk Jeugdzorg (UvA)
- Conferentie 17 oktober 2024
- Bevorderende en belemmerende factoren voor implementatie van de grondhouding bij de gemeenten en zorgorganisaties

Methoden

- Gebruik van de MIDI (Fleuren et al., 2014) als instrument om determinanten langs te lopen;
- Semi-gestructureerde interviews (1u)
- Aantal deelnemers: 27 geïnterviewden (28 april tot 23 mei)
- Interviews gecodeerd en geanalyseerd

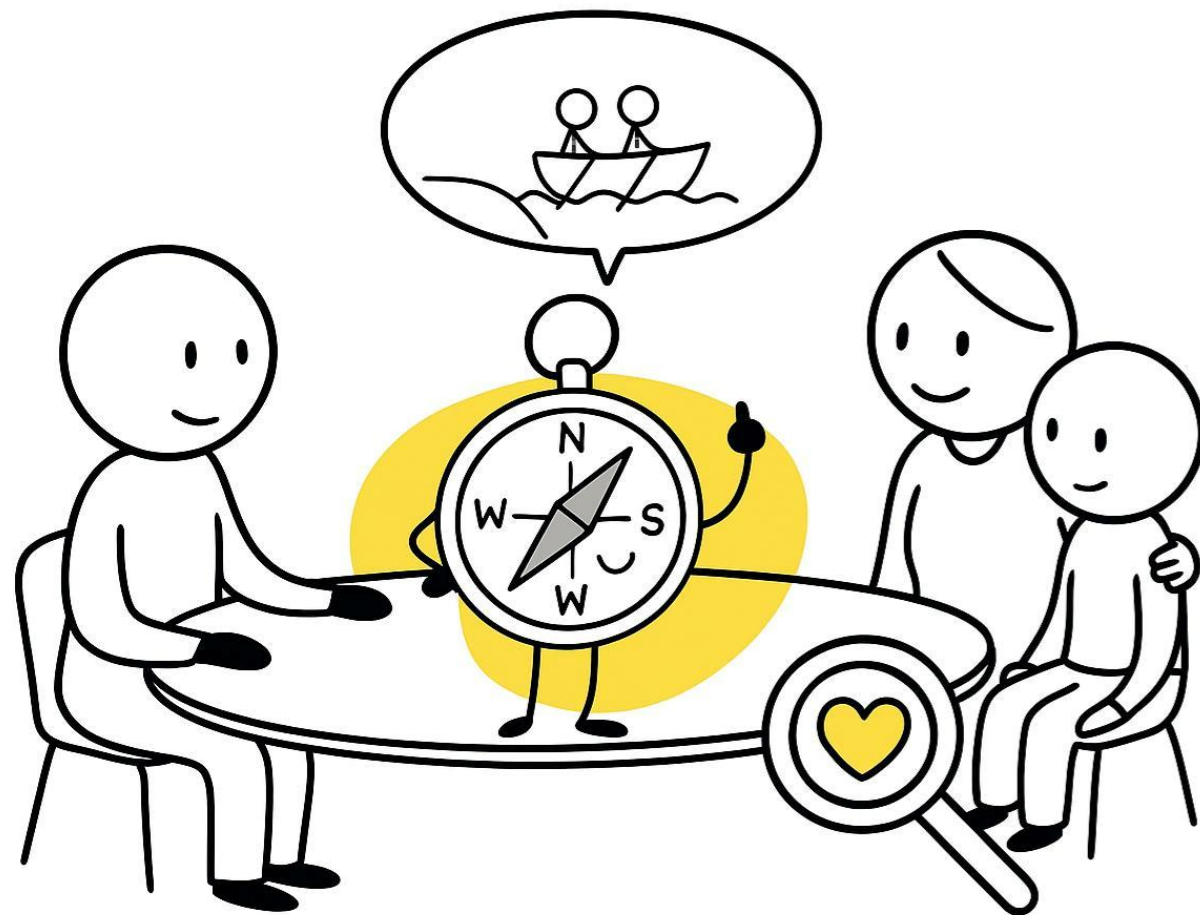
Methoden

Tabel 1.

Aantal interviews per discipline en type organisatie

Organisatietype	Discipline	Aantal geïnterviewden
Gemeentelijke toegangspoorten	Jeugdconsulenten	10
	Kwaliteitsmedewerkers	2
	Gedragswetenschappers	1
	Manager	3 (1 binnen gedw.)
Gespecialiseerde jeugdhulp-organisaties	Medewerkers centraal aanmeldpunt	1
	Hulpverleners	3
	Accountmedewerker	1
	Managers	6
Totaal		27

Resultaten Gemeenten

Determinanten van de implementatie van de innovatie

- Onderdelen van de grondhouding worden herkend
- Meerwaarde van het werken vanuit de grondhouding wordt ingezien
- Grondhouding is geschikt voor de de jeugdigen, ouders/opvoeders
- De uitwerking van de grondhouding biedt voldoende informatie om er goed mee te werken
 - blijft heel interpretabel en de vraag is of dat erg is.
- Mogelijk missende onderdelen:
 - Het zorgvuldig omgaan met informatie
 - Meerzijdige partijdigheid

Nodig om werkzaamheden
als jeugdconsulent te
verrichten

Hoe ver gaat de oprechte
interesse en verbinding
voor de kort betrokken
jeugdconsulenten?

Respondenten verwachten
dat de zorgaanbieders veel
meer verbinding zullen
hebben met de gezinnen.

1.

**We werken vanuit oprechte interesse in de jeugdigen, ouders/opvoeders
en we gaan de verbinding aan.**

Dit is belangrijk, omdat ieder mens gehoord en gezien wil worden en we recht willen doen aan de
behoefte en vraag van een ieder.

1

Gezinnen willen regelmatig dat de jeugdconsulent de regie en sturing deels of volledig overneemt

2

Hoe gaat dat wanneer de veiligheid in het geding is?

3

"Misschien willen, zijn wij soms wel te snel. Want je zit natuurlijk wel met een stukje geld, weet je en je wil doelen behalen."

2.

We laten het gezin sturing geven aan het eigen leven, de regie van het perspectief ligt bij de jeugdigen, ouders/opvoeders, ook al betekent dit dat het iets langzamer, anders of sneller gaat.

Dit is belangrijk, omdat ouders primair verantwoordelijk zijn en blijven voor de verzorging en opvoeding van hun kinderen. Om hierin een duurzame ontwikkeling te kunnen maken, moeten mensen hun autonomie, verbondenheid en hun competentie ervaren in relatie tot de ander.

De leefwereld van de jeugdigen, ouders/opvoeders sluiten niet altijd aan bij de visie van de jeugdconsulent of de uitkomsten van het onderzoek van de jeugdconsulent.

Hoe doe je dat bijvoorbeeld bij jongeren in het criminele circuit die behoefte hebben aan een buddycoach, maar daardoor ook meer in contact kunnen komen met andere jongeren in het criminele circuit?

Hoe gaat dat wanneer de veiligheid in het geding is?

De leefwereld is een containerbegrip dat over alles kan gaan.

Alle respondenten zijn het eens met de gedachte dat jeugdigen thuis opgroeien.

3.

We zetten alleen ondersteuning in als het aansluit bij de leefwereld van de jeugdigen, ouders/opvoeders. We handelen hierbij altijd vanuit de gedachte dat jeugdigen thuis opgroeien.

Dit is belangrijk, omdat we op deze manier inzetten op de kern van een ondersteuningsvraag van een jeugdigen, ouder/opvoeder en omdat we weten dat niet thuis opgroeien veel schade aanricht.

In hoeverre ben je gelijkwaardig als jeugdconsulent?

De mate van expertise verschilt per gezin.

"En nogmaals de expertise bij ons. Die is er in die zin, want daar ben je voor opgeleid of daarvoor word je ingewerkt, noem maar op. Ja, expertise is er niet altijd bij ouders en zeker niet wanneer ze onder stress staan."

4.

We werken gelijkwaardig samen met het gezin en de betrokkenen en benutten elkaars expertise.

Dit is belangrijk, omdat we alleen met elkaar het brede beeld kunnen maken. Vanuit deze samenhang zorgen we voor een eenduidige koers.

Determinanten van de gebruiker

Tijdens de wervingsmail en interviews zagen de meeste mensen de grondhouding voor het eerst

Wat is het doel van de grondhouding en hoe toepassen?

Verantwoordelijkheid

Samenwerking met zorgaanbieders

- Grootste gedeelte gaat goed
- Belemmeringen
- 1. Er worden weinig tot geen afspraken maken over wie welke zaken oppakt.
- "Dat gaat nog wel eens mis dat er dan bepaalde verwachtingen over en weer zijn"
- 2. Onduidelijkheid over de wachtlijsten en de werkzaamheden van de jeugdconsulent
- 3. Kennis over het voorveld mist

Determinanten van de organisatie

- Hoge werkdruk
- Bevorderende veranderingen
 - Gedragswetenschappers
 - Triageren aan de voorkant
- Onrust binnen team jeugd
- Veel bestaande werkwijzen, trainingen en tools die overlappen met onderdelen vanuit de grondhouding

Belastbaarheidsonderzoek	De beroepscode
'Goed onderzoek doen'	SKJ-(her)registratie
Richtlijn Samen Beslissen	Casuïstiek besprekingen (gezamenlijk en individueel)
Richtlijnen Jeugdhulp	<u>Zorgmarkt</u>
Eigen Kracht Centrale	Huisbezoeken met twee jeugdprofessionals
JIM-methodiek	Regieladder
Algemene Wet Bestuursrecht	Eigen verordening met nadere regels en de beleidsregels
Basishulp Kansrijk Opgroeien	

Determinanten van de organisatie

- Hoge werkdruk
- Bevorderende veranderingen
 - Gedragswetenschappers
 - Triageren aan de voorkant
- Onrust binnen team jeugd
- Veel bestaande werkwijzen, trainingen en tools die overlappen met onderdelen vanuit de grondhouding
- Geen coaching of training
- Wensen voor training en coaching

Wensen training

1. Hoe kan je het netwerk beter uitvragen, activeren en inzetten? (2 respondenten)

2. Hoe ga je als jeugdconsulent in gesprek met het (jonge) kind zonder dat dit belastend is voor het kind? (4 respondenten)

3. Wanneer kan een casus naar het voorveld? (3 respondenten)

4. Wat is de inhoud van de grondhouding: wat zegt dit nu en wat hebben we daarin nodig? (6 respondenten)

5. Wanneer en hoe kan je hulp afbouwen (ook voor zorgaanbieders)? (2 respondenten)

6. Hoe kan je kritisch kijken naar de hulpvragen van gezinnen en inschatten wat daadwerkelijk nodig is? (2 respondenten)

Verbeterpunten

1. Het verbeteren van het plan van aanpak van de jeugdconsulenten adhv de grondhouding (Respondent 12).

2. De Sociale Kaart maken en het Digitaal Leef Plein (DLP) optimaliseren (3 respondenten).

3. Het ophalen van tekorten bij de jeugdconsulenten (Respondent 11).

Determinanten van de sociaal- politieke omgeving

De wisseling van
wethouders

Het belang van
goed personeel
vinden en houden

Het zorgsysteem
is ingewikkeld
ingericht

Verschillende
werkwijzen van de
drie gemeenten

Rol van de
jeugdconsulent

Vertrouwen in de
projecten van de
regio

- Procedurele helderheid & Compleetheid
- Formulering grondhouding over het algemeen voldoende
- Ambitieuus voor sommige situaties
- Per element verschillen
- 1. Werken vanuit oprechte interesse
- Duidelijk voor alle respondenten
- 2. Regie geven aan cliënt en diens systeem
- Formulering kan anders
- 'Waar mogelijk'
- 3. Aansluiten bij de leefwereld
- Belangrijk
- Het werkt (anders niet)
- 4. Elkaars expertise benutten (gelijkwaardigheid)
- Per respondent en casus verschillend in hoeverre dit mogelijk is
- Ook: Praktische vertaalslag nodig i.p.v. enkel een visie

Resultaten
Zorgaanbieders

Determinanten
m.b.t. innovatie

Resultaten Zorgaanbieders

- Congruentie met huidige werkwijze & Complexiteit
- Vanzelfsprekend
- Zoveel mogelijk
- Ook (of m.n.) vanuit persoonlijke drijfveren
- Complex bij onveiligheid

Resultaten Zorgaanbieders

- Relevantie & Tevredenheid Client
- Grondhouding passend bij meeste cliënten
- Afhankelijk van problematiek en gezinssituatie
- Bij complexe problematiek lastig volledige regie cliënt
- Professionals proberen gezin toch te betrekken
- Cliënten voelen zich dan gehoord en gesteund

Determinanten m.b.t. de gebruiker

- Taakopvatting
- Meeste respondenten
- Grote verantwoordelijkheid
- Serieus
- Sommige intrinsiek gemotiveerd, vanuit eigen persoonlijkheid
- Werken volgens grondhouding “spreekt voor zich”

Resultaten Zorgaanbieders

Persoonlijk voordeel/nadeel

- Relatief positief beeld samenwerking binnen en tussen organisaties met kanttekeningen
- Collega's bij andere organisaties werken grotendeels volgens de grondhouding
- Verbeterpunten bij complexe casuïstiek
- Wens: meer overleg tussen zorgaanbieders en gemeenten
- Probleem: 'losse eilandjes', gebrek aan overzicht hulpaanbod
- Gemeentelijke beslissingen soms belemmerend voor zorgaanbieder (beschikkingen)

Resultaten Zorgaanbieders

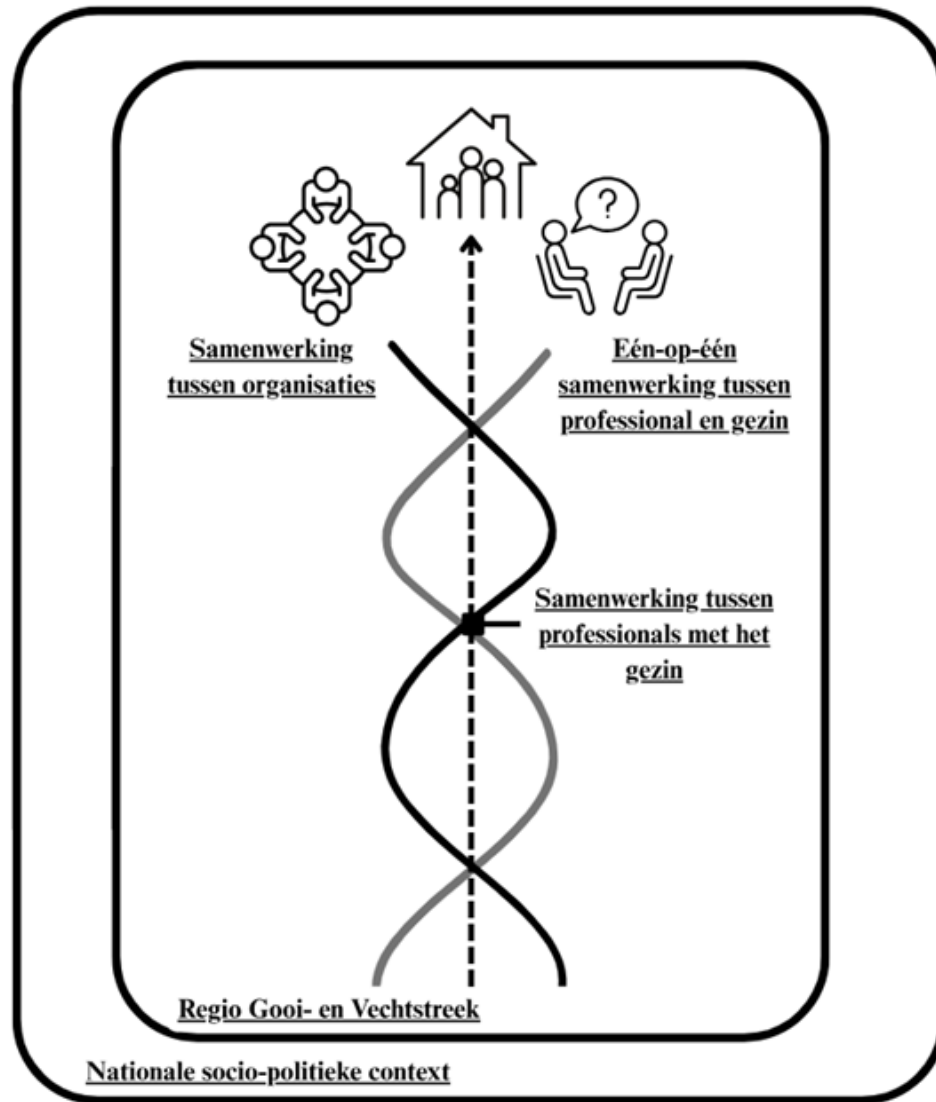
- Uitkomstverwachting
- Onzekerheid over effect grondhouding op wachtlijsten
- Verwachting: betere door- en instroom door eenduidige aanpak
- Kritische geluiden: sceptisch over daadwerkelijke impact
- Belemmering: onvoldoende duidelijkheid over link grondhouding & resultaten
- Positief: betere hulp op juiste moment voor gezinnen

Resultaten Zorgaanbieders

- Sociale steun
- Ruimte voor overleg, intervisie, supervisie binnen organisaties
- Samenwerking als belangrijke factor voor steun
- Steun vanuit organisatie
- Zorgaanbieders: teveel projecten vanuit de regio, ervaren als belasting
- Wisselende mate van regionale ondersteuning
- Terugkoppeling

Determinanten m.b.t de organisatie en Sociaal- Politieke factoren

- Contextuele invloeden
- Tijdgebrek en financiële middelen als grote belemmeringen
- Capaciteit en personeelwisselingen belemmeren implementatie
- Positieve ontwikkelingen: betere samenwerking, direct contact casussen
- Wet- en regelgeving: bezuinigingen, stelselwijziging 2015
- Administratieve lasten
- Recht op zorg verdwenen

Resultaten Samenwerking tussen zorgaanbieders en gemeenten

Gebrek aan samenwerking tussen organisaties;
gericht op implementatie en regio brede praktische afspraken

Samenwerking op maat met gezinnen,
tussen professionals

1. Praktische samenwerking tussen organisaties

- 23/27 geïnterviewden: **gebrek aan kennismaking > ondermijnt onderling vertrouwen**
 - > terughoudendheid om aan te spreken op grondhouding (angst dat dit verwijtend overkomt)
 - Conflicten ontstaan door onduidelijk van elkaars taken, wetten en regelgeving, wantrouwen voor elkaars professionele analyses en onderzoek
 - “Daarin denk ik dat het ook voor ouders en het gezin beter zou zijn als ... betrokken hulpverlening misschien eerst goed met elkaar samenwerkt voordat het naar gezin gaat. Ook om discussies aan tafel te voorkomen.”*
 - ! Mogelijks schadelijk effect op samenwerking indien gebrek aan duidelijkheid over doel van de grondhouding

Subthema 1: Onderling vertrouwen als Basis voor Samenwerking tussen Organisaties vanuit de Gezamenlijke Grondhouding

	Belemmerend	Bevorderend
Professionele factoren	▪ Terughoudende houding ▪ Ervaren tijdsdruk ▪ Personeelsloop ▪ Angst voor professionele en financiële gevolgen ▪ Rigiditeit; strikt houden aan eigen beleid en regelgeving	▪ Open houding: meedenken, flexibiliteit en oprechtheid
Organisatie factoren	▪ Onduidelijkheid over elkaars randvoorwaarden, taken en rollen ▪ Verschillende aanpak en randvoorwaarden bij complexe casussen ▪ Verschillen in organisatorisch beleid	▪ Vaste contactpersonen ▪ Heldere taakverdeling ▪ Gezamenlijke doelen ▪ Participatie aan formele en informele bijeenkomsten
Regionale factoren	▪ Gebrek aan overzicht van alle partners binnen de regio ▪ Gebrekkige implementatie en onduidelijk doel en rol van de gezamenlijke grondhouding	▪ Organiseren van regionale formele en informele bijeenkomsten
Nationale factoren	▪ Verschillen in wet- en regelgeving	

1. Praktische samenwerking tussen organisaties

- 18/27 geïnterviewden: **gebrek aan duidelijke, praktische vertaling** van de gezamenlijke grondhouding binnen het implementatieproces
 - **Wisselende motivatie** om mee te doen aan regionale projecten o.w.v. voorgaande ervaringen
 - grondhouding als ... *"iets van de regio"* i.p.v. *"... als gedeelde visie"*
 - Taakgericht project i.p.v. intrinsieke motivatie
 - Top-down i.p.v. bottom-up (oog voor lokale behoeften)
 - Nood aan meer erkenning; iedereen wilt en probeert het, "doen dit al jaren"
 - Nood aan duidelijkheid over het huidige plan en vervolgstappen: zowel hele project als eenmalige sessies --> ook al verbetering merkbaar in huidige project!

1. Praktische samenwerking tussen organisaties

- 18/27 geïnterviewden: **gebrek aan duidelijke, praktische vertaling** van de gezamenlijke grondhouding binnen het implementatieproces
 - Nood aan meer **gezamenlijke planning, taakverdeling en concrete afspraken**
 - Nood aan gezamenlijke behoefte-inventarisatie, eenduidige aanpak en heldere rol- en taakverdeling, vooral bij complexe casussen en spanningen of misinterpretaties in de samenwerking --> gezamenlijke praktische reflectiemomenten, naast creatieve sessies
 - Winst in tijd op lange termijn, vooral bij complexe casussen
 - *“Stel dit is de casus, hoe pak jij dit aan? Zeggen we hetzelfde en doen we hetzelfde?”*

1. Praktische samenwerking tussen organisaties

- 18/27 geïnterviewden: **gebrek aan duidelijke, praktische vertaling** van de gezamenlijke grondhouding binnen het implementatieproces
 - Van plannen naar praktijk: nood aan **continue monitoring, terugkoppeling en aanpassing**
 - Gelijktijdige pilots binnen verschillende organisaties nodig, kleine stappen zetten en evalueren
 - Gebrek aan directe terugkoppeling na sessies werkt demotiverend --> top-down gevoel
 - Structureel inbedden van reflectiemomenten tussen organisaties

Subthema 2: Praktische vertaling van de gezamenlijke grondhouding binnen het implementatieproces

	Belemmerend	Bevorderend
Professionele factoren	▪ Wisselende motivatie voor participatie aan regionale projecten ▪ Wantrouwen richting regio en andere professionals; top-down perceptie van regio ▪ Negatieve ervaring met regionale projecten ▪ Perceptie gezamenlijke grondhouding als “iets van de regio” ▪ Ervaring van tijdsdruk ▪ Personeelsverloop	▪ Lerende en reflectieve houding ▪ Erkenning van de regio als lerende en groeiende partner ▪ Vertraging bij de start gezien als investering in samenwerking
Organisatie factoren	▪ Versnippering in taal, aanpak en projecten ▪ Gebrek gedeelde verantwoordelijkheid	▪ Grondhouding sluit aan bij bestaande werkwijzen ▪ Eenduidige taakverdeling en aanpak, vooral bij complexe casussen
Regionale factoren	▪ Taakgerichte, sturende houding van regio ▪ Personeelswisselingen ▪ Onregelmatige en gebrekkige communicatie ▪ Gebrek aan structurele inbedding en monitoring	▪ Intrinsiek gemotiveerd, naast taak ▪ Duidelijke voorvechter ▪ Duidelijk communiceren van doel en plan ▪ Regelmatige terugkoppeling via meerdere kanalen ▪ Oog voor lokale behoeften, visies en bestaande project, leren van elkaar stimuleren ▪ Stapsgewijze en zorgvuldige implementatie ▪ Gefaseerde, zorgvuldige implementatie ▪ Betrekken van alle partners, simultaan ▪ Naast creatieve, ook structureel ingebedde praktische en reflectieve bijeenkomsten ▪ Blijvende monitoring op lange termijn

2. Samenwerking op maat met gezinnen

➤ Gezinssituaties die het vertrouwens- en werkrelatie beïnvloeden tussen professionals

➤ Spanning tussen **onveiligheid** en durven vertragen (18 van de 27 geïnterviewden)

- Crisissituaties: gemeenten gezien als sneller op ingrijpen vs. Jeugdhulporganisaties meer op vertragen en nabijheid --> misverstanden over elkaars intenties --> minder vertrouwen en samenwerking met elkaar en gezinnen
- Gemeenten ervaren te weinig erkenning; wettelijke regie & druk van SKJ, VT en jeugdbescherming, ouders en kinderen dringen soms ook aan op UHP
- Gemeenten zien vertragen ook steeds meer als bewuste aanpak voor duurzame hulp
- Nood om meer praktische afspraken met elkaar te maken!

"Je moet met elkaar durven verdragen dat een kind in een niet-ideale thuissituatie opgroeit. Want soms is dat nog altijd beter dan een residentiële voorziening, die ik zelf als veel onveiliger en schadelijker zie."

2. Samenwerking op maat met gezinnen

➤ Gezinssituaties die het vertrouwens- en werkrelatie beïnvloeden tussen professionals

- **Botsende verwachtingen** tussen ouders en professionals: hulp als "oplossingsmachine" (21 van de 27 geïnterviewden)
- **Andere ouderfactoren**: complexe scheidingen (11 vd. 27); verstandelijke beperking (8 vd. 27); verslavingsproblematiek (5 vd. 27); armoede, psychische kwetsbaarheid en taalbarrières
- **Kindfactoren**: uitdagingen bij normale ontwikkelingsfasen (8 vd. 27), gedragsstoornissen, autisme, persoonlijkheidsproblemen en eetstoornis

2. Samenwerking op maat met gezinnen

1. De rol van de gezamenlijk grondhouding binnen de samenwerking

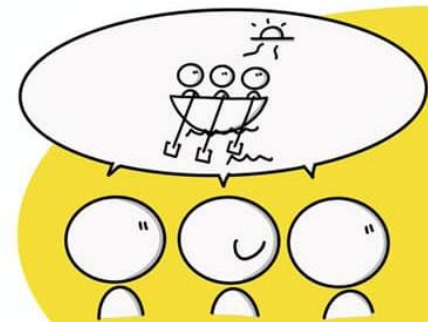
Expliciet formuleren van het doel van de grondhouding blijkt waardevol!

"Iedereen zal denk ik zeggen: 'Ja, dit doe ik.' En toch zitten we met z'n allen in een situatie waarvan ik denk 'maar zo werkt het niet.'"

Grondhouding potentieel gezien als ...

1. **Vertrekpunt** en **houvast** voor de koers
2. **Reflectietool**
3. **Flexibel kompas**

2. Samenwerking op maat met gezinnen

De rol van de gezamenlijk grondhouding binnen de samenwerking

Vertrekpunt en **houvast** voor de koers

- Cliënten zouden zich vanaf de toegang gehoord voelen + hulpvragen worden duidelijker vanaf toegang --> inzetten van passendere hulp
- Grondhouding eventueel in plan van aanpak bij de gemeente --> betere transparantie en afspraken
- Gezamenlijke houvast bij complexe casuïstiek (bv. MDO's); elkaar durven aanspreken op grondhouding bij afwijking van koers

2. Samenwerking op maat met gezinnen

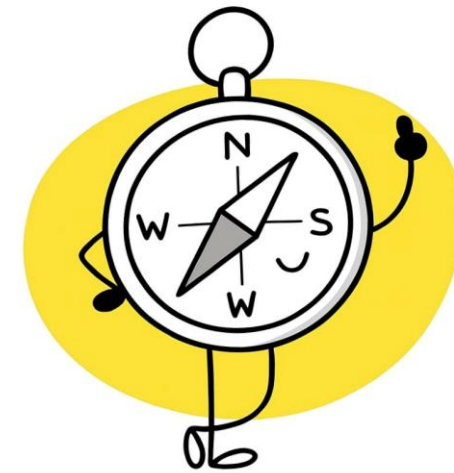

De rol van de gezamenlijk grondhouding binnen de samenwerking

Reflectietool

- Structureel inbedden van reflectie bij in-, door- en uitstroom
- Vooral waardevol bij complexe casuïstiek: *"Hebben we geluisterd, het tempo gerespecteerd, het juiste aanbod gedaan?"*
- *"Misschien moeten we wel ieder half jaar de grondhouding pakken en daar een aantal sessies met elkaar hebben in gezamenlijkheid naar aanleiding van voorbeelden of van casuïstiek. Ja, van: 'wat hadden we dan anders kunnen doen?'"*

2. Samenwerking op maat met gezinnen

De rol van de gezamenlijk grondhouding binnen de samenwerking

Flexibel kompas (geen rigide kader!)

- Aanpak aanpassen aan complexiteit; zowel bij gemeenten als aanbieders
- Bv. Gemeenten: tijdsbesteding per gezin, mate van flexibel en hoeveelheid van contact (op de bank thuis of op kantoor afspreken, telefonisch, Watsapp-contact), mate van regie aan gezin, warmte van overdracht, mate van betrokkenheid tijdens wachttijden, frequentie van MDO's

„Hoe kunnen we daar goed samenwerken en flexibel in zijn?... Dat zit hem in die grondhouding. Ook vanuit jezelf, soms ... iets meer of iets minder kunnen doen dan wat eigenlijk bij jou hoort ...om in deze situatie echt op maat aan te kunnen sluiten.”

Subthema 1: Invloed van gezinssituaties op vertrouwens- en werkrelaties

Subthema 2: De Rol van de Gezamenlijke Grondhouding

	Belemmerend	Bevorderend
Klinische factoren	▪ Onveilige gezinssituaties ▪ Botsende verwachtingen van ouders ▪ Complexe scheidingen ▪ Andere ouderproblematiek (cognitief, psychisch, financieel, verslaving) ▪ Beperkte draagkracht gezin ▪ Kind problematieken: gedrags- en ontwikkelingsproblematiek bij kinderen (autisme, eetstoornis, persoonlijkheid) ▪ Ontwikkelingsfase kind/gezin ▪ Juridisering en formele communicatie ▪ Onervaren of handelingsverlegen professionals ▪ Versnellen uit angst voor financiële/professionele gevolgen ▪ Geen toestemming van gezin voor gegevensuitwisseling	▪ Brede integrale analyse (gezinsdynamiek, emoties, systeem) ▪ Nabijheid & vertrouwen creëren via flexibele, passende communicatie ▪ Wederzijdse erkenning professional en gezinnen ▪ Respectvol toelichten van professionele visie en grenzen al vanaf de toegang ▪ Grondhouding als vertrekpunt bij gemeentelijke toegang ▪ Grondhouding flexibel inzetten afhankelijk van complexiteit (mate van tijd per gezin, communicatie, verbinding, ouderregie, warmte van overdracht, betrokkenheid gedurende wachttijd, frequentie van overleg) ▪ Prioriteren binnen een duidelijke hulpvraag

Organisatorische factoren

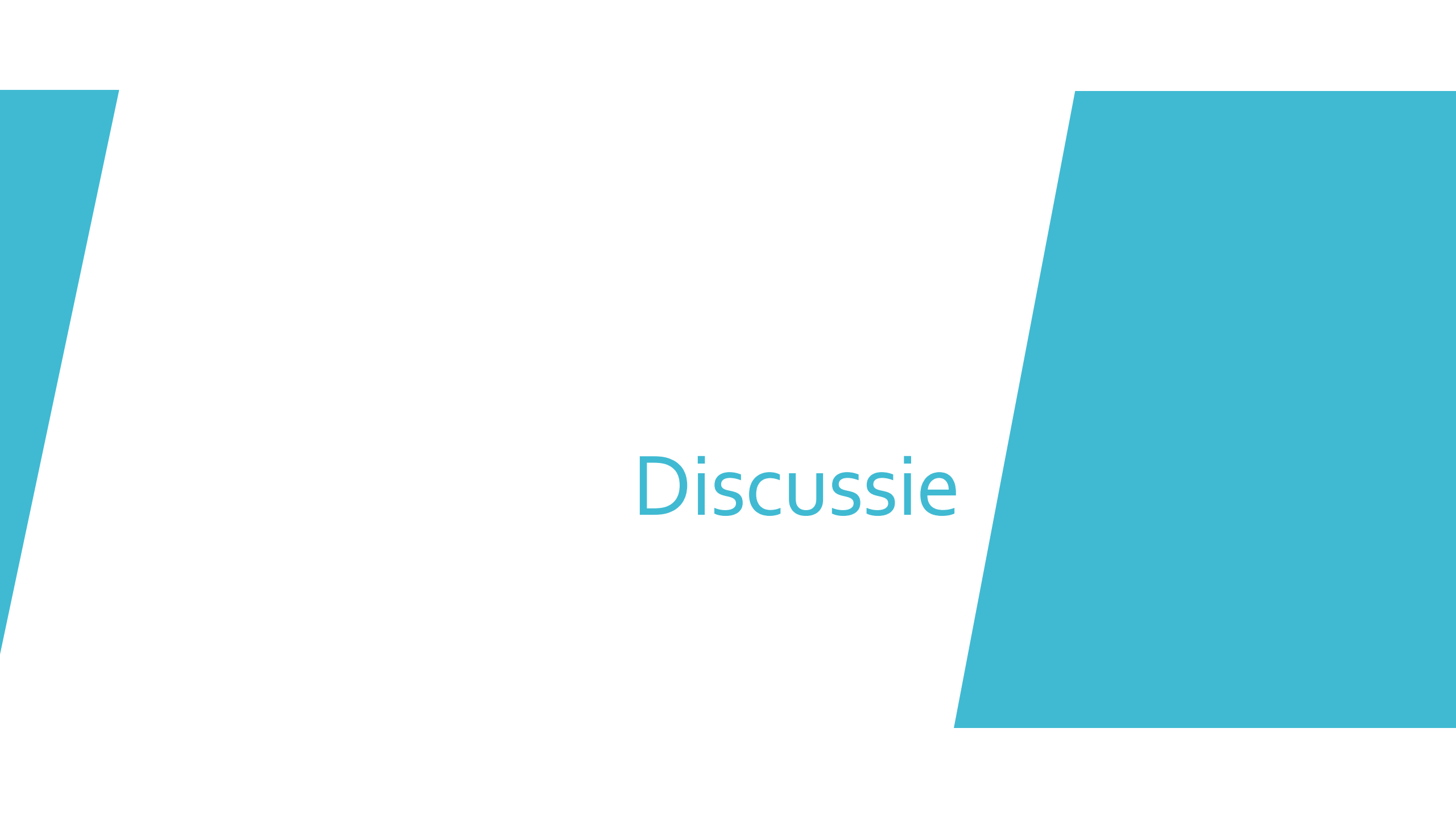
- Rigide houding t.a.v. eigen wetten, beleid, rol en taakverdeling
- Onduidelijkheid en misverstanden over elkaars intenties, rollen, verantwoordelijkheden en juridische kaders (complexe casussen)
- Gebrek aan ervaren wederzijdse erkenning
- Versnippering in beleid, taakverdeling en gebrek aan overzicht tussen partners over de regio
- Ervaren tijd- en prestatiedruk (wachttijden, financiële druk)
- Angst voor aansprakelijkheid, tuchtrecht of onenigheid bij jeugdbeschermingsinstanties
- Perceptie van vertragen als bewuste, verantwoordelijke aanpak voor duurzamere hulp
- Houding van gedeelde verantwoordelijkheid
- Met elkaar durven verdragen van niet-ideale hulpuitskomsten
- Elkaar kritisch bevragen op de grondhouding, reflecteren en praktische afspraken maken hieromtrent
- Ondersteuning door managers en gedragswetenschappers
- Informatie-uitwisseling zo effectief mogelijk tot stand brengen binnen de wettelijke kaders
- Inbedding grondhouding in bestaande tools en overlegstructuren (bv. plan van aanpak en MDO's)
- Grondhouding zien als houvast met eenduidige taal met elkaar en met het gezin
- Grondhouding flexibel inzetten afhankelijk van casus: frequentie van MDO's, rol- en taakverdeling in bijeenkomsten, vroege triage bij gemeenten en hulpverlening

Regionale factoren

- Trainingen organiseren voor gesprekstechnieken met complexe gezinssituaties en met andere professionals o.b.v. de gezamenlijke grondhouding

Nationale factoren

- Maatschappelijke trend: uithuisplaatsingen en hulp als "oplossingsmachine"
- Verschillende wetten, financiële kaders, privacyregels en tuchtnormen

The slide features two large teal geometric shapes. On the left, a teal triangle points towards the center. On the right, a teal trapezoid is positioned, also pointing towards the center. The word "Discussie" is centered between these two shapes.

Discussie

Werkbare componenten

1. **Onderling vertrouwen tussen professionals over organisaties** en kennis wordt belemmerd door onduidelijkheid en gebrek aan elkaars formele kaders (Kuitenbrouwer en Teisman, 2025)
2. **Vertrouwen in de regio als uitvoerder van de implementatie** wordt bevorderd door meer inzet op bereik, adoptie, implementatie en borging (RE-AIM; Glasgow et al., 1999, 2019)
3. **Praktische vertaling van de grondhouding in de samenwerking tussen organisaties** wordt bevorderd door duidelijke doelen van de grondhouding en afspraken (Valentijn et al., 2013)
4. Gezamenlijke grondhouding **als vertrekpunt en houvast** voor de koers (Kuitenbrouwer en Teisman, 2025)
5. Gezamenlijke grondhouding als **reflectietool** (Kuitenbrouwer en Teisman, 2025)
6. Gezamenlijke grondhouding als **flexibel kompas** (Kuitenbrouwer en Teisman, 2025)

- **Investeer in vertrouwen tussen organisaties en met de regio** door een open, gelijkwaardige werkcultuur te stimuleren waarin ruimte is voor elkaars noden, perspectieven en kaders.
 - Doel verduidelijken van de grondhouding: uitleggen hoe grondhouding bijdraagt aan verkorten wachtlijsten en stroom
 - Meer structurele formele én informele ontmoetingen
 - Toegankelijk overzicht in het volledige zorgaanbod (incl. het voorveld en kleinere aanbieders)
- **Zorg voor vaste contactpersonen en voorvechters** binnen de regio en organisaties die de gezamenlijke grondhouding uitdragen, borging bieden en als aanspreekpunt fungeren
- **Stimuleer een lerende praktijk** door het uitwisselen van werkwijzen, tools en voorbeelden die passen bij de gezamenlijke grondhouding.
- **Stabiliteit binnen de teams** wordt gecreëerd voordat de grondhouding wordt geïmplementeerd.

IMPLEMENTATIE

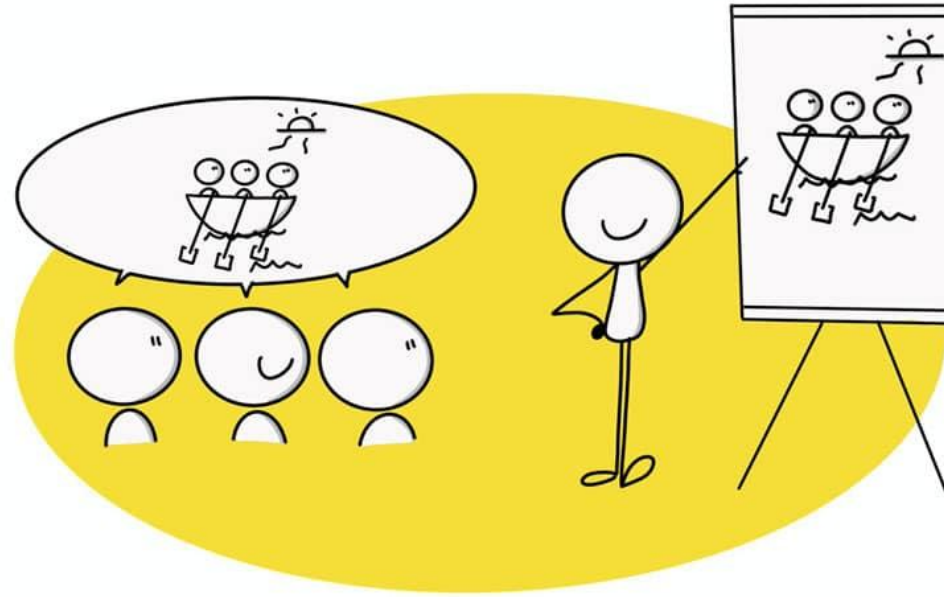
- **Ontwikkel en evalueer samen praktische handvatten** die de gezamenlijke grondhouding vertalen naar de praktijk. Train en coach professionals in het gebruik ervan.
- **Faciliteer structureel overleg tussen professionals** waarin casussen en samenwerking worden besproken en misverstanden over rollen en kaders worden opgehelderd.
- **Zorg voor regelmatige en duidelijke terugkoppeling over plan, doelen en voortgang** via diverse kanalen. Laat professionals snel zien wat er met hun bijdrage gebeurt.

BORGING

- **Zorg voor structurele borging en ondersteuning** van de gezamenlijke grondhouding op lange termijn via vaste structuren, aanspreekpunten, blijvende kennisdeling en monitoring

Aanbevelingen professionals

- Minder ervaren professionals hebben baat bij **training in gespreksvaardigheden** en een **coachende werkcultuur** gericht op samenwerking en reflectie.
- **Managers en gedragswetenschappers spelen hierbij een sleutelrol door ruimte te bieden** voor vertraging en ondersteuning bij complexiteit.
- **Stimuleer deelname aan bijeenkomsten met andere organisaties** om kennismaking te bevorderen, elkaars werkwijzen en kaders beter te begrijpen en zo de samenwerking te versterken.
- Gebruik de gezamenlijke grondhouding om **eenduidig te starten, koers te houden, kritisch samen te reflecteren en als flexibel kompas**. Maak afspraken hier rond om conflicten te vermijden.

Bedankt!